

Med sikte på en mänsklig klientsäkerhet

Det räcker inte att vi känner oss trygga här och nu. Vi måste ha kunskap och framförhållning också inför kommande dagar. I ett civiliserat samhälle visar man respekt för människovärdet och strävar efter social trygghet, rättvisa och jämställdhet.

Text: Tarja Kauppila

direktör, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

SVD, EMBA direktör Tarja Kauppila arbetar vid Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (ISO). Kauppila har över 20 års erfarenhet av att leda utveckling av sakkunnigarbetet inom det sociala området, av ett stort antal expertföreläsningar och av konsultativ handledning inom ledarskap.

I en omsorg som anknyter till medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter betonas vikten av säkerhet och trygghet. De grundläggande fri- och rättigheterna innebär också skyldigheter för samhället.

Trygghet är viktigt för oss alla: ett behov, ett värde och en rättighet för alla människor. Som behov är trygghet ett relativt begrepp, som kan anses beskriva ett tillräckligt välbefinnande – och tillräcklig säkerhet om dess varaktighet – på de olika delområden av livet som berör mänskliga behov (jfr Kauppila 2000, 222).

Klientrelationen är en kundrelation till serviceproducenten, men klientsäkerheten kan också kopplas till föregående nivå, dvs. ansvaret för att ordna tjänsterna – och å andra sidan också till följande dimension, dvs. det konkreta utförandet av tjänsterna. Klienterna bör få de tjänster som de behöver på det sätt som är bäst för dem, så att de utsätts för så liten skada som möjligt och så att deras fysiska, psykiska eller sociala säkerhet inte äventyras. (Kurki, Jylhä & Kekoni 2021, 9.)

Utvecklingen av kompetensen inom strukturellt socialt arbete framskrider

I det sociala arbetet är många klientrelationer som bekant långvariga av olika orsaker. Inför de administrativa förändringar som den stora vårdreformen medför kan medarbetarna börja fundera på hur deras jobb och arbetsbeskrivning kommer att se ut och vilka utmaningar den nya vardagen innebär för yrkeskompetensen. Klienterna kan fundera på hur klientrelationen fortsätter och oroa sig för hur ärendena kommer att skötas, om arbetstagen byts ut. Ovissheten och osäkerheten rubbar trygghetskänslan och orsakar stress.

Översocialrådet **Aulikki Kananoja** (2016) som har begrundat det sociala arbetets framtid i och med vårdreformen frågade redan för många år sedan om vi inom det sociala arbetet

vågar studera arbetets innehåll och praxisens konsekvenser, om vi vågar visa och använda det sociala arbetets verkliga förändringskraft i samhället. Lyckligtvis framskrider utvecklingen av kompetensen inom strukturellt socialt arbete hela tiden.

När de kunskaps- och forskningsbaserade arbetsmetoderna förstärks, får vi tillgång till allt mer kunskap även om klientsäkerhet: vilka tecken man har observerat på avvikelser som hotar klientsäkerheten, vad vi kan lära oss av de negativa händelser där man bedömer att skada redan har skett.

Människorna först

Det sociala arbetet kan anses ha en särskild uppgift: att vara lyhörd för människans röst, att respektfullt återge den hjälpbehövandes och den hjälpanandes berättelser, att modigt stötta förnyelse mot en mänsklig trygghet och säkerhet. Pressen att berätta att de administrativa förändringarna har lyckats kan vara hög, även om den konkreta vardagen visar något annat.

Mänsklig trygghet är ett tydligt rättesnöre: vi sätter människorna i första rummet, och reformerna ska bidra till att människorna klarar sig bättre. Det mänskliga livet är nu, och det är idag vi måste ta itu med att lösa den här situationen. En god morgondag skapas via trygga möten idag. Med små, modiga steg. ○

Källor:

Kananoja, Aulikki 2016. Viisi näkökohtaa sosiaalityön tulevaisuuteen. Föredrag vid stiftelsen Huoltaja-säätiös seminaarium Sosiaalityö ja sen osaaminen muuttuvissa rakenteissa. Helsingfors 30.9.2016.

Kauppila, Tarja 2000: Vangit ja turvallisuus. I verket Niemelä, Pauli & Lahikainen, Anja Riitta (red.) Inhimillinen turvallisuus s. 217 - 235. Vastapaino, Tammerfors.

Kurki, Taina & Jylhä, Virpi & Kekoni, Taru (red.) 2021: Asiakasturvallisuus sosiaali- ja terveysalalla. Gaudeamus, Helsingfors.